

Vlada Republike Hrvatske

**Pregovaračko stajalište Republike Hrvatske za Međuvladinu konferenciju o pristupanju
Republike Hrvatske Europskoj uniji
za poglavlje 6. „Pravo trgovačkih društava“**

Zagreb, 1. veljače 2007.

MEĐUVLADINA KONFERENCIJA O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI

PREGOVARAČKO STAJALIŠTE REPUBLIKE HRVATSKE POGLAVLJE 6 - PRAVO TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

I. SAŽETAK PREGOVARAČKOG STAJALIŠTA

Republika Hrvatska prihvaća pravnu stečevinu Europske unije (EU) obuhvaćenu poglavljem 6. "Pravo trgovačkih društava" kakva je na snazi 1. siječnja 2007. godine, te je spremna ostvariti njenu punu provedbu do pristupanja u EU. Za potrebe priprema za članstvo, Hrvatska u ovoj fazi smatra 2009. godinu ciljnom godinom svog pristupanja u EU.

Hrvatska ne traži trajna izuzeća niti prijelazna razdoblja za provedbu pravne stečevine obuhvaćene ovim poglavljem.

II. ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR

II.a. Trgovačka društva

Temeljni akt koji uređuje pravo trgovačkih društava u Hrvatskoj je Zakon o trgovačkim društvima (NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00 i 118/03). Zakon uređuje osnivanje, ustrojstvo i poslovanje trgovačkih društava (dioničkih društava, društava s ograničenom odgovornošću, javnih trgovačkih društava, komanditnih društava, gospodarskih interesnih udruženja). Zakon sadrži i odredbe o povezanim društvima, spajanju i pripajanju, podjeli, preoblikovanju trgovačkih društava te inozemnim trgovačkim društvima i inozemnim ulaganjima.

Zakon je donesen 1993. te je uvelike bio usklađen s tada važećom pravnom stečevinom Europske zajednice (EZ). Izmjenama i dopunama Zakona iz 2003. godine (NN 118/03) provedeno je njegovo dodatno usklađivanje, pa je Zakon sada u vrlo velikoj mjeri usklađen s pravnom stečevinom koja uređuje trgovačka društva.

Pored Zakona o trgovačkim društvima, najvažniji zakoni u ovom području su Zakon o sudskom registru (NN 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99 i 54/05) i Zakon o preuzimanju dioničkih društava (NN 84/02, 87/02, 120/02, 140/05).

Zakonom o sudskom registru uređeno je osnivanje, ustroj i vođenje sudskog registra te postupak u registarskim stvarima. Upis u sudski registar uređen je i podzakonskim aktom -Pravilnikom o načinu upisa u sudski registar (NN 10/95, 101/96, 62/98, 123/02 i 94/05), kojim je propisan oblik sudskog registra, način upisa u registar, oblik, sadržaj i način popunjavanja prijave za upis, uporaba, osiguranje i čuvanje sadržaja registarskih podataka te sadržaj obrazaca i šifriranih oznaka kao sastavnih dijelova toga Pravilnika. Zakon o sudskom registru zadnjim je izmjenama i dopunama (NN 54/05) u velikoj mjeri usklađen s odgovarajućom pravnom stečevinom EU.

Zakonom o preuzimanju dioničkih društava uređuju se pretpostavke za davanje ponude za preuzimanje dioničkih društava na koje se primjenjuje Zakon, postupak preuzimanja, prava i obveze sudionika u postupku preuzimanja te nadzor nad provođenjem postupka preuzimanja dioničkih društava. Zakon je djelomično usklađen s Direktivom 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o ponudama za preuzimanje.

Ostali zakoni od važnosti u ovom području su Zakon o tržištu vrijednosnih papira (NN 84/02, 140/05), Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (NN 140/05), Zakon o Registru godišnjih financijskih izvješća (NN 47/03), Zakon o radu (NN 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/01, 114/03, 123/03, 142/03, 30/04, 137/04, 68/05) te Zakon o reviziji (NN 146/05).

Za provedbu Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o sudskom registru nadležni su u prvom redu trgovački sudovi koji vode sudski registar te rješavaju sporove iz područja prava društava. Za poslove pravosudne uprave u području prava društava nadležno je Ministarstvo pravosuđa.

Registar godišnjih financijskih izvještaja vodi Financijska agencija (FINA). Za nadzor provedbe Zakona o Registru godišnjih financijskih izvješća nadležno je Ministarstvo financija.

Za nadzor provedbe Zakona o preuzimanju trgovačkih društava nadležna je Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA). Predsjednika i članove Uprave HANFA-e imenuje i razrješava Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. HANFA je samostalna i neovisna u svom radu te odgovara neposredno Hrvatskom saboru.

II.b. Računovodstvo i revizija

Temeljni akt koji uređuje računovodstvo u Hrvatskoj jest Zakon o računovodstvu (NN 146/05). Zakon uređuje obveznike primjene, knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, popis imovine i obveza, financijske izvještaje, klasifikaciju obveznika, standarde financijskog izvještavanja, Odbor za standarde financijskog izvještavanja i objavu financijskih izvještaja.

Sukladno Zakonu o računovodstvu, u Hrvatskoj Međunarodne standarde financijskog izvještavanja obvezno primjenjuju veliki obveznici i obveznici čiji vrijednosni papiri kotiraju na burzama ili se spremaju za uvrštenje u burzovnu kotaciju u Hrvatskoj na službenim tržištima te na kotaciju za javna dionička društva sukladno odgovarajućim odredbama Zakona o tržištu vrijednosnih papira. Ostali obveznici mogu odabrati primjenu Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja u cijelosti ili primjenu standarda financijskog izvještavanja koje donosi Odbor za standarde financijskog izvještavanja sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Odbor za standarde financijskog izvještavanja stručno je tijelo od devet članova koje imenuje Vlada, koje je ovlašteno odobravati Međunarodne standarde financijskog izvještavanja te donositi standarde financijskog izvještavanja za potrebe prethodno navedenih obveznika koji ne primjenjuju Međunarodne standarde financijskog izvještavanja. Nadalje, Odbor prevodi i tumači Međunarodne standarde financijskog izvještavanja, te u skladu s tim standardima donosi oblik i sadržaj financijskih izvještaja. Također, Odbor objavljuje Međunarodne standarde financijskog izvještavanja i standarde financijskog izvještavanja u Narodnim novinama.

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja temelj su za sva pitanja financijskog izvještavanja u Hrvatskoj. Slijedom navedenog, a sukladno članku 5. Zakona o porezu na dobit, i porezno je računovodstvo utemeljeno na ovim računovodstvenim pravilima.

Temeljni akti sustava revizije u Hrvatskoj jesu Zakon o reviziji (NN 146/05) i Statut Hrvatske revizorske komore (NN 63/06).

Zakonom o reviziji uređuje se obavljanje revizije financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja obveznika revizije, određuju osobe ovlaštene za pružanje usluga revizije, uvjeti za obavljanje usluga revizije, revizorski odbori, osnivanje i rad Hrvatske revizorske komore te nadzor njezina poslovanja, nadzor i provjera kvalitete rada revizorskih društava, samostalnih revizora i ovlaštenih revizora, izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje usluga revizije te druga pitanja vezana za sustav revizije.

Statutom Hrvatske revizorske komore uređuje se ustrojstvo, sastav, način izbora, nadležnost, te prava i dužnosti tijela Hrvatske revizorske komore, prava i dužnosti revizorskih društava, samostalnih revizora, zajedničkih revizorskih ureda i ovlaštenih revizora prema Hrvatskoj revizorskoj komori, kao i druga pitanja značajna za uređivanje revizorske struke, te organizaciju i djelovanje Hrvatske revizorske komore.

Hrvatska revizorska komora samostalna je i neovisna strukovna organizacija svih revizorskih društava, samostalnih revizora, zajedničkih revizorskih ureda i ovlaštenih revizora koji posluju na teritoriju Republike Hrvatske, podvrgnuta javnom nadzoru Ministarstva financija na način i pod uvjetima određenim Zakonom o reviziji.

Hrvatska revizorska komora utvrdila je Tarifu revizorskih usluga (NN 63/06) kojom se određuju najniži iznosi naknada za revizorske usluge, te naknade troškova koje ima pravo naplatiti revizorsko društvo, samostalni revizor odnosno zajednički revizorski ured.

Za nadzor provedbe računovodstvenog sustava nadležan je Odbor za standarde financijskog izvještavanja sukladno Zakonu o računovodstvu, HANFA sukladno Zakonu o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskog usluga, Hrvatska narodna banka sukladno Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci (NN 36/01), FINA i Ministarstvo financija sukladno Zakonu o Registru godišnjih financijskih izvješća.

Za nadzor provedbe sustava revizije nadležni su Hrvatska revizorska komora i Ministarstvo financija.

III. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA S PRAVNOM STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE

Hrvatsko zakonodavstvo u velikoj je mjeri usklađeno s pravnom stečevinom EU u ovom poglavlju. Neusklađenosti postoje ponajviše u području računovodstva i revizije. Potpuno usklađenje s pravnom stečevinom u ovom poglavlju bit će postignuto najkasnije do dana pristupanja Hrvatske EU. Hrvatska ne očekuje posebne poteškoće s usklađivanjem u ovom poglavlju.

U Hrvatskoj postoji odgovarajući institucionalni okvir za provedbu pravne stečevine u ovom poglavlju, ali je potrebna njegova odgovarajuća prilagodba jačanjem postojećih odnosno mogućim ustrojavanjem dodatnih tijela. Pri donošenju propisa kojim će se provesti usklađivanje s Direktivom 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o obveznoj reviziji godišnjih i konsolidiranih izvješća bit će odlučeno hoće li javni nadzor propisan tom Direktivom obavljati neko od sadašnjih tijela (npr. Ministarstvo financija) ili će u tu svrhu biti osnovano novo tijelo.

U cilju postizanja pune i učinkovite primjene pravne stečevine do pristupanja u EU Hrvatska će nastaviti s daljnjim usklađivanjem zakonodavstva i jačanjem svoje administrativne sposobnosti. Aktivnosti i mjere koje Hrvatska u tom smislu planira poduzeti opisane su u nastavku stajališta.

III a. Trgovačka društva

Usklađivanje zakonodavstva Hrvatske s pravnom stečevinom EU koja uređuje pravo trgovačkih društava provest će se:

- (i) Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu upisa u sudski registar u I. kvartalu 2007.,
- (ii) Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima najkasnije u I. kvartalu 2008., te
- (iii) Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju dioničkih društava u I. kvartalu 2008.,

i to na sljedeći način (mjere su razrađene po relevantnim izvorima pravne stečevine):

Prva direktiva Vijeća 68/151/EEZ od 9. ožujka 1968. godine o koordinaciji sigurnosnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i drugih, zahtijevaju države članice za trgovačka društva u smislu stavka 2. članka 58. Ugovora o osnivanju EZ, s ciljem postizanja ekvivalentnosti takvih sigurnosnih mjera na području Zajednice (Prva direktiva Vijeća 68/151/EEZ) i Direktiva 2003/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. godine o izmjenama Prve direktive Vijeća 68/151/EEZ s obzirom na zahtjeve za javnost u odnosu na određene vrste trgovačkih društava

Hrvatska ocjenjuje da su Zakon o trgovačkim društvima, Zakon o sudskom registru i Zakon o registru godišnjih financijskih izvješća gotovo u potpunosti usklađeni s Prvom direktivom Vijeća 68/151/EEZ u tekstu koji je bio na snazi prije stupanja na snagu izmjena Direktive od 15. srpnja 2003. (Direktiva 2003/58/EZ).

Hrvatsko zakonodavstvo nije usklađeno s čl. 3. st. 4. Prve direktive Vijeća 68/151/EEZ prema kojoj svi podaci i isprave trebaju biti objavljeni u službenom listu u punom tekstu ili sažetku ili uputom na isprave koje su položene u registar te s čl. 3. st. 1. i 2. Direktive prema kojemu se svi podaci i isprave koje je trgovačko društvo dužno objaviti registriraju u jednom registru.

Prema Zakonu o registru godišnjih financijskih izvještaja, dionička društva i društva s ograničenom odgovornošću podnose godišnje financijske izvještaje u taj registar dok ostale podatke i isprave, prema Zakonu o trgovačkim društvima, predaju u sudski registar. Registar

godišnjih financijskih izvještaja je javan, ali se financijski izvještaji ne objavljuju niti se objavljuje podatak da su položeni u registar. Usklađenje će se provesti tako što će se Zakonom o sudskom registru propisati da se i godišnja financijska izvješća predaju u sudski registar, ali će se to činiti putem FINA-e koja će o zaprimanju izvješća obavještavati sud radi upisa u sudski registar. Uvid u financijska izvješća moći će se izvršiti u sudskom registru, ali i putem FINA-e.

Tako će se udovoljiti zahtjevu da se svi podaci i isprave koji se trebaju objaviti prema Direktivi predaju u jedan, u ovom slučaju sudski registar, te da su dostupni u tom registru.

Hrvatsko zakonodavstvo nije usklađeno s izmjenama Prve direktive Vijeća 68/151/EEZ od 15. srpnja 2003. (Direktiva 2003/58/EZ). Usklađivanje će biti provedeno izmjenama Zakona o sudskom registru najkasnije u I. kvartalu 2007. te izmjenama Zakona o trgovačkim društvima najkasnije u I. kvartalu 2008.

Za pokriće troškova nabave informatičke i uredske opreme te njihovo održavanje, nadogradnje programa baze sudskog registra, izrade programa zbirke isprava i nove web stranice sudskog registra te obuku službenika, u Državnom su proračunu za 2007. godinu predviđena sredstva u iznosu od 5.500.000,00 kuna.

Druga direktiva Vijeća 77/91/EEZ od 13. prosinca 1976. godine o koordinaciji sigurnosnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i drugih zahtijevaju države članice za trgovačka društva u smislu stavka 2. članka 58. Ugovora o osnivanju EZ, s obzirom na osnivanje društava kapitala te očuvanje i promjene njihovog temeljnog kapitala, s ciljem postizanja ekvivalentnosti takvih sigurnosnih mjera na području Zajednice (Druga direktiva Vijeća 77/91/EEZ) i Direktiva 2006/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o izmjenama Druge direktive Vijeća 77/91/EEZ u odnosu na osnivanje dioničkih društava te očuvanje i izmjenu njihovog kapitala

Hrvatska ocjenjuje da su Zakon o trgovačkim društvima i Zakon o sudskom registru u potpunosti usklađeni s odredbama Druge direktive Vijeća 77/91/EEZ, u tekstu koji je bio na snazi prije stupanja na snagu Direktive 2006/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Druge direktive Vijeća 77/91/EEZ u odnosu na osnivanje dioničkih društava te očuvanje i izmjenu njihovog kapitala.

Hrvatsko zakonodavstvo nije usklađeno s Direktivom 2006/68/EZ o izmjenama Druge direktive 77/91/EEZ. U mjeri u kojoj se Direktivom od država članica zahtijeva izmjena postojećih propisa, usklađivanje će biti provedeno izmjenama odredaba Zakona o trgovačkim društvima o temeljnim ulozima u stvarima i pravima, stjecanju vlastitih dionica, financijskoj pomoći društava radi stjecanja njihovih dionica, ostvarivanju prava dioničara u slučaju smanjenja temeljnog kapitala i drugim odredbama Zakona o trgovačkim društvima, te izmjenom odgovarajućih odredaba Zakona o sudskom registru. Usklađivanje Zakona o trgovačkim društvima provest će se najkasnije u I. kvartalu 2008., a usklađivanje Zakona o sudskom registru najkasnije u I. kvartalu 2007.

Treća direktiva Vijeća 78/855/EEZ od 9. listopada 1978. godine utemeljena na čl. 54(3)(g) Ugovora o osnivanju EZ s obzirom na pripajanja i spajanja društava kapitala (Treća direktiva Vijeća 78/855/EEZ)

Hrvatska ocjenjuje da je Zakon o trgovačkim društvima gotovo u potpunosti usklađen s odredbama Treće direktive Vijeća 78/855/EEZ.

Zakon o trgovačkim društvima nije usklađen s čl. 22. Treće direktive Vijeća 78/855/EEZ koja uređuje pretpostavke pod kojima države članice mogu propisati ništavost spajanja odnosno pripajanja društava. Neusklađenost s tom odredbom bit će otklonjena tako što će se propisati da nedostaci odluke o spajanju odnosno pripajanju ne utječu na valjanost upisa i na pravne posljedice spajanja odnosno pripajanja te daje nakon upisa moguće samo zahtijevati naknadu štete.

U hrvatskom zakonodavstvu nije izričito propisano da je, kada društvo preuzimatelj drži sve dionice društva koje se pripaja, potrebno ugovor o pripajanju prijaviti u sudski registar oba društva te da dioničari društva preuzimatelja moraju imati mogućnost uvida u sve relevantne isprave u sjedištu društva preuzimatelja (čl. 25. točka a) Treće direktive Vijeća 78/855/EEZ). U svrhu usklađenja s ovom Direktivom, u Zakonu o trgovačkim društvima propisat će se da se ugovor o pripajanju mora prijaviti u sudski registar društva preuzimatelja i onda kada se za pripajanje ne traži odobrenje glavne skupštine, te da dioničari društva preuzimatelja imaju i u tom slučaju pravo uvida u sve relevantne dokumente.

Usklađivanje će biti provedeno izmjenama Zakona o trgovačkim društvima najkasnije u I. kvartalu 2008.

Šesta direktiva Vijeća 82/891/EEZ od 17. prosinca 1982. godine utemeljena na članku 54 (3) (g) Ugovora o osnivanju EZ s obzirom na podjelu društava kapitala (Šesta direktiva Vijeća 82/891/EEZ)

Hrvatska ocjenjuje da je Zakon o trgovačkim društvima djelomično usklađen s odredbama Šeste direktive Vijeća 82/891/EEZ.

Zakon o trgovačkim društvima nije u cijelosti usklađen s odredbama Šeste direktive Vijeća 82/891/EEZ o postupku podjele društva (čl. 5., 6., 7.) u pogledu podjele s preuzimanjem. Potpuna usklađenost ostvarit će se tako što će se u odredbama o podjeli s preuzimanjem (čl. 550.r. Zakona o trgovačkim društvima) izričito propisati da se na tu vrstu podjele na odgovarajući način primjenjuju i odredbe o pripajanju.

Prema Šestoj direktivi Vijeća 82/891/EEZ, nezavisne stručnjake koji obavljaju reviziju podjele imenuje sud ili upravno tijelo (čl. 8.), dok prema Zakonu o trgovačkim društvima, revizore podjele imenuje nadzorni odbor (550.e i 550.r). Ova neusklađenost bit će otklonjena tako što će se propisati da revizore podjele imenuje sud.

Prema čl. 16. ove Direktive, svako društvo koje sudjeluje u podjeli može samostalno poduzeti korake potrebne za objavljivanje podjele u skladu s čl. 3. Prve direktive Vijeća 68/151/EEZ. Zakon o trgovačkim društvima nije usklađen s tom odredbom jer propisuje da prijavu za upis podjele podnose svi članovi uprava i predsjednici nadzornih odbora svih društava koja sudjeluju u podjeli (čl. 550.1. st. 1. Zakona o trgovačkim društvima).

Usklađivanje s ovom Direktivom bit će provedeno izmjenama Zakona o trgovačkim društvima najkasnije u I. kvartalu 2008.

Deseta direktiva 2005/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. godine o prekograničnim pripajanjima i spajanjima društava kapitala (Deseta direktiva 2005/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća)

Hrvatsko zakonodavstvo nije usklađeno s odredbama Desete direktive 2005/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

Prekogranično spajanje odnosno pripajanje društava kapitala nije uređeno u hrvatskom zakonodavstvu. Usklađivanje s ovom Direktivom provest će se ugrađivanjem odredbi o prekograničnom spajanju i pripajanju u postojeće odredbe Zakona o trgovačkim društvima o spajanju i pripajanju ili donošenjem posebnih propisa o prekograničnom spajanju i pripajanju na koje bi se na odgovarajući način primjenjivale postojeće odredbe o spajanju i pripajanju.

Usklađivanje će biti provedeno izmjenama Zakona o trgovačkim društvima najkasnije u I. kvartalu 2008.

Jedanaesta direktiva Vijeća 89/666/EEZ od 21. prosinca 1989. koja se odnosi na zahtjeve za otkrivanje podataka u vezi podružnica koje su otvorile neke vrste društava u državama članicama u skladu sa zakonima druge države (Jedanaesta direktiva Vijeća 89/666/EEZ)

Hrvatska ocjenjuje da su Zakon o trgovačkim društvima i Zakon o sudskom registru uglavnom usklađeni s odredbama Jedanaeste direktive Vijeća 89/666/EEZ.

Prema čl. 1, čl. 2(1)(g) i 3. Jedanaeste direktive Vijeća 89/666/EEZ, svi podaci i isprave koje se objavljuju u pogledu podružnice trebaju biti pohranjeni u jednom registru. Podružnice podnose godišnje financijske izvještaje u Registar godišnjih financijskih izvještaja, dok ostale podatke i isprave podružnice predaju u sudski registar. Registar godišnjih financijskih izvještaja je javan, ali se financijski izvještaji ne objavljuju niti se objavljuje podatak da su položeni u registar. Usklađenje će se provesti tako što će se Zakonom o sudskom registru propisati da se i godišnja financijska izvješća predaju u sudski registar, ali će se to činiti putem FINA-e koja će o zaprimanju izvješća obavještavati sud radi upisa u sudski registar. Uvid u financijska izvješća moći će se izvršiti u sudskom registru, ali i putem FINA-e. Tako će se udovoljiti zahtjevu da se svi podaci i isprave koji se trebaju objaviti prema direktivi predaju ujedan, u ovom slučaju sudski registar, te da su dostupni u tom registru.

Usklađivanje će biti provedeno izmjenama Zakona o sudskom registru najkasnije u I. kvartalu 2007.

Dvanaesta direktiva Vijeća 89/667/EEZ o pravu društava od 21. prosinca 1989. o društvima s ograničenom odgovornošću s jednim članom (Dvanaesta direktiva Vijeća 89/667/EEZ)

Republika Hrvatska ocjenjuje da su Zakon o trgovačkim društvima i Zakon o sudskom registru u potpunosti usklađeni s odredbama Dvanaeste direktive Vijeća 89/667/EEZ.

Direktiva 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ponudama za preuzimanje

Hrvatska ocjenjuje da je hrvatsko zakonodavstvo djelomično usklađeno s odredbama Direktive 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ponudama za preuzimanje. Pri izradi Zakona o preuzimanju dioničkih društava, temeljnog propisa u ovoj materiji, uglavnom su se slijedile odredbe prijedloga Direktive COM(95) 655 final, COD/1995/0341.

Ključne neusklađenosti s Direktivom su sljedeće:

- obveza objavljivanja javne ponude za preuzimanje ovisi o stjecanju glasova odnosno dionica u društvu (čl. 4. Zakona), a ne o stjecanju kontrole u društvu kako je to propisano direktivom (čl. 5.)
- dionice na koje se odnosi ponuda za preuzimanje mogu se platiti samo u novcu (čl. 9. Zakona), dok Direktiva po određenim pretpostavkama dopušta nenovčanu naknadu (čl. 5. st. 5. Direktive).
- Zakon nije usklađen s odredbama Direktive kojima se društvima koja sudjeluju u preuzimanju nameće obveza objavljivanja određenih informacija (čl. 10. Direktive).
- Zakonom ne propisuje pravo manjinskih dioničara da od većinskog dioničara zahtijevaju otpremninu i istupanje iz društva kada većinski dioničar stekne više od 90% udjela u društvu po uspješnom okončanju postupka za preuzimanje *{sell-out right}*; čl. 16. st. 1. Direktive).

Potpuno usklađivanje bit će provedeno izmjenama Zakona o preuzimanju dioničkih društava najkasnije u I. kvartalu 2008.

Uredba Vijeća (EZ) br. 2157/2001 od 8. listopada 2001. o Statutu Europskog društva (SE) i Uredba Vijeća (EEZ) br. 2137/85 od 25. srpnja 1985. o Europskom gospodarskom interesnom udruženju (EEIG)

Hrvatsko zakonodavstvo nije usklađeno s Uredbom Vijeća (EZ) br. 2157/2001 od 8. listopada 2001. godine o Statutu Europskog društva (SE) i Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2137/85 od 25. srpnja 1985. godine o Europskom gospodarskom interesnom udruženju (EEIG). Ove će se uredbe izravno primjenjivati nakon pristupanja Hrvatske EU. Potrebno je donijeti provedbene propise kojima će se omogućiti osnivanje i poslovanje Europskog društva i Europskog gospodarskog interesnog udruženja, što će se učiniti izmjenama Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o sudskom registru.

Usklađivanje s navedenim Uredbama će biti provedeno izmjenama Zakona o sudskom registru najkasnije u I. kvartalu 2007. te izmjenama Zakona o trgovačkim društvima najkasnije u I. kvartalu 2008.

Preporuka Komisije od 14. prosinca 2004. o uvođenju primjerenog uređenja naknada direktorima uvrštenih društava

Hrvatska ocjenjuje da su njeni propisi djelomično usklađeni s Preporukom Komisije (2004/913/EZ) od 14. prosinca 2004. o uvođenju primjerenog uređenja naknada direktorima uvrštenih društava.

Nagrada članova uprave i nadzornog odbora u dioničkom društvu uređena je Zakonom o trgovačkim društvima. Odredbe o nagradama članova uprave i nadzornog odbora također će sadržavati i Kodeks korporacijskog upravljanja kojega trenutno priprema HANFA u suradnji sa Zagrebačkom burzom i Varaždinskom burzom, a koji će biti usvojen u II. kvartalu 2007. Uvrštena dionička društva morat će svake godine dati izjavu da su postupale u skladu s preporukama iz tog Kodeksa i da će i dalje po njima postupati te navesti po kojoj od njih nisu postupale ili neće postupati.

Odredbe Zakona o trgovačkim društvima i Kodeksa o naknadama direktora uvrštenih društava uglavnom odgovaraju temeljnim načelima Preporuke Komisije.

Preporuka Komisije od 15. veljače 2005. o ulozi neizvršnih i nadzornih direktora kotirajućih društava te o komisijama uprava i nadzornih odbora

Hrvatska ocjenjuje da je hrvatsko zakonodavstvo djelomično usklađeno s odredbama predmetne Preporuke.

Zakon o trgovačkim društvima omogućuje nadzornom odboru osnivanje posebnih komisija koje mu pomažu u pripremi njegovih odluka i nadzoru nad provedbom tih odluka. Za sva trgovačka društva od javnog interesa Zakon o reviziji propisuje obvezu osnivanja revizorskog odbora.

Nacrt Kodeksa korporacijskog upravljanja preporučuje da nadzorni odbor bude većinom sastavljen od nezavisnih članova. Nezavisnim članom nadzornog odbora smatra se svaka osoba koja nema bilo kakvih poslovnih ili osobnih odnosa s trgovačkim društvom, članovima uprave toga društva ili većinskim dioničarom u tom društvu. Nacrt Kodeksa preporučuje osnivanje posebnih komisija nadzornog odbora za reviziju i nagrađivanje.

Odredbe Zakona o trgovačkim društvima, Zakona o reviziji i nacrt Kodeksa korporacijskog upravljanja uglavnom odgovaraju temeljnim načelima Preporuke Komisije.

III.b. Računovodstvo i revizija

Potpuno usklađivanje hrvatskog zakonodavstva iz područja računovodstva i revizije provest će se izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu i odlukama Odbora za standarde financijskog izvještavanja najkasnije u III. kvartalu 2007. te izmjenama i dopunama Zakona o reviziji u II. kvartalu 2008.

Četvrta direktiva Vijeća 78/660/EEZ od 25. srpnja 1978. godine utemeljena na članku 54(3) (g) Ugovora o osnivanju EZ o godišnjim financijskim izvješćima određenih vrsta trgovačkih društava

Hrvatska ocjenjuje da je hrvatsko zakonodavstvo djelomično usklađeno s odredbama predmetne Direktive.

Zakon o računovodstvu propisuje obvezu objavljivanja financijskih izvještaja samo za dionička društva, te ne predviđa obvezu objavljivanja godišnjih izvješća o stanju društva, rokove za objavljivanje, dostupnost izvještaja, registar i sankciju za neobjavljivanje.

Određene neusklađenosti postoje u pogledu izvanbilančnih stavki, priznavanja kamata, dividendi, gubitaka i dobitaka od preferencijalnih dionica klasificiranih kao obveze u računu dobiti i gubitka, definicije izvanrednih prihoda, pristupa procjene na bazi portfelja, rezerviranja za restrukturiranje, te revalorizacije nematerijalne imovine.

Zakon o reviziji predviđa samo ukupni prihod (30 milijuna HRK) kao kriterij za obveznu reviziju. Odbor za standarde financijskog izvještavanja pristupio je izradi novih Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja koji će biti potpuno usklađeni s predmetnom Direktivom, a primjenjivat će se na sve obveznike koji ne primjenjuju Međunarodne standarde financijskog izvještavanja. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja bit će usvojeni u III. kvartalu 2007.

Sedma direktiva Vijeća 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. godine utemeljena na članku 54(3) (g) Ugovora o osnivanju EZ o konsolidiranim godišnjim financijskim izvješćima

Hrvatska ocjenjuje da je hrvatsko zakonodavstvo djelomično usklađeno s odredbama predmetne Direktive.

U hrvatskom zakonodavstvu ne postoji propis kojim se određuje krug obveznika konsolidacije. Odgovarajuća odredba postoji u Međunarodnom računovodstvenom standardu 27 koji se primjenjuje u Hrvatskoj kao dio Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.

U hrvatskom zakonodavstvu nema odredbi o objavljivanju konsolidiranih financijskih i godišnjih izvještaja.

Zakon o reviziji propisuje godišnju obvezu revizije konsolidiranih financijskih izvještaja povezanih društava. Zakonom je propisana primjena međunarodnih revizijskih standarda, a Hrvatska revizorska komora je započela aktivnosti vezano uz njihov prijevod. Međutim, kako u ovome trenutku nisu objavljeni Međunarodni revizijski standardi, u Hrvatskoj ne postoji propis kojim se uređuju sastavni dijelovi revizorskog mišljenja.

Određene neusklađenosti postoje u pogledu isključivanja određenih društava iz konsolidacije zbog njihove bitno različite djelatnosti (*fair* prezentacija), klasifikacije povlaštenih dionica, te objave podataka o nagradama upravi.

Odbor za standarde financijskog izvještavanja pristupio je izradi novih Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja koji će biti potpuno usklađeni s predmetnom Direktivom, a primjenjivat će se na sve obveznike koji ne primjenjuju Međunarodne standarde financijskog izvještavanja.

Uredba (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda

Hrvatska ocjenjuje da je hrvatsko zakonodavstvo djelomično usklađeno s odredbama predmetne Uredbe i njoj podređenih propisa.

Predmetna će se Uredba neposredno primjenjivati u Hrvatskoj po pristupanju EU.

Zakon o računovodstvu propisuje primjenu Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja za velike obveznike (uključujući banke i ostale financijske institucije) te društva koja su uvrštena u kotaciji na burzi što je širi krug obveznika nego što to određuje predmetna Uredba. Odredbama Zakona o računovodstvu također je i ostalim obveznicima omogućena primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja ako to sami odaberu.

Odbor za standarde financijskog izvještavanja donio je odluku o objavljivanju Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja koji su i objavljeni u Narodnim novinama (NN 140/06).

Slijedom navedenog, u vrijeme pristupanja EU, u Hrvatskoj će se primjenjivati Međunarodni standardi financijskog izvještavanja na sve obveznike koji ih trebaju primjenjivati sukladno Uredbi.

Uzimajući u obzir potrebu potpunog usklađenja s predmetnom Uredbom, interese poslovne zajednice i nastavak dobre postojeće prakse, Hrvatska smatra da zbog tekuće primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja na širi krug obveznika na što je to obveza prema predmetnoj Uredbi, osim obveznika prema predmetnoj Uredbi, spomenute standarde trebaju i nastaviti primjenjivati svi veliki obveznici prema klasifikaciji Zakona o računovodstvu, te oni obveznici koji u ovome trenutku mogu njihovu primjenu sami odabrati.

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja objavljuju se u Narodnim novinama sukladno Zakonu o računovodstvu. U svrhu potpunog usklađenja potrebno je Odboru za standarde financijskog izvještavanja izmijeniti sadašnju ovlast tumačenja Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, te izvršiti usklađivanje s definicijama sadržanima u članku 2. predmetne Uredbe.

Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o obveznoj reviziji godišnjih i konsolidiranih izvještaja, kojom se mijenjaju Direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ, a ukida Direktiva Vijeća 84/253/EEZ; Preporuka Komisije od 16. svibnja 2002. - Nezavisnost revizora u EU: temeljna načela te Preporuka Komisije od 15. studenoga 2000. o provjeri kvalitete revizije u Europskoj uniji: minimalne pretpostavke

Hrvatska ocjenjuje da je hrvatsko zakonodavstvo djelomično usklađeno s navedenom Direktivom i Preporukama.

Zakon o reviziji uređuje strože uvjete za obavljanje revizije od onih propisanih Direktivom. Sukladno Zakonu o reviziji, redovitu reviziju godišnjih financijskih izvješća mogu obavljati fizičke i pravne osobe koje su dobile dozvolu Hrvatske revizorske komore. Strana revizorska društva mogu obavljati poslove redovite revizije uz (1) uvjet osnivanja podružnice u Republici Hrvatskoj i (2) uz uvjet uzajamnosti. Ovlašteni revizor koji je strani državljanin može obavljati poslove revizije uz uvjet da mu Hrvatska revizorska komora nostrificira stranu ispravu kojom dokazuje zvanje ovlaštenog revizora. Uz navedeno, strani državljanin mora poznavati hrvatski jezik, a provjera navedene potvrde i provjera poznavanja zakonodavstva Republike Hrvatske potrebna za obavljanje poslova revizije, u nadležnosti je Hrvatske revizorske komore.

Stručno osposobljavanje i ispit za ovlaštenog revizora, kao i stalno stručno usavršavanje detaljno su uređeni Statutom Hrvatske revizorske komore sukladno odredbama predmetne Direktive.

Potrebno je usklađivanje Zakona o reviziji u pogledu definicija sadržanih u Direktivi te pitanja javnog nadzora revizije i provjere kvalitete rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora.

Prema odredbama Zakona o reviziji, provjeru kvalitete rada revizorskih društava i ovlaštenih revizora provodi Hrvatska revizorska komora, a javni nadzor nad radom Komore provodi Ministarstvo financija. Način provjere kvalitete rada, kao i obavljanja javnog nadzora, njegov predmet, opseg i organizacija te ostali bitni elementi uskladit će se u potpunosti s odredbama predmetne Direktive i praksom država članica izmjenama i dopunama Zakona o reviziji u II. kvartalu 2008.